

UKNF

URZĄD
KOMISJI
NADZORU
FINANSOWEGO

Sytuacja finansowa domów maklerskich wg stanu na 31.12.2020 r.

Spis treści

1	Podstawowe informacje o rynku domów maklerskich	4
1.1	Ogólna charakterystyka	4
1.2	Informacje dotyczące danych finansowych wykorzystanych w raporcie	4
1.3	Liczba rachunków.....	5
1.4	Aktywa klientów na rachunkach.....	6
1.5	Aktywa klientów w zarządzaniu.....	8
2	Wyniki finansowe i rentowność domów maklerskich	9
2.1	Wyniki finansowe sektora domów maklerskich	9
2.2	Rentowność domów maklerskich	10
3	Przychody i koszty domów maklerskich	11
3.1	Struktura i dynamika przychodów	11
3.2	Struktura i dynamika kosztów.....	17
4	Aktywa ogółem i kapitał własny	20
5	Normy adekwatności kapitałowej.....	21
	Podsumowanie	24

Cel raportu

Zgodnie z ustawą o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, jednym z zadań Komisji Nadzoru Finansowego jest podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku kapitałowego. Realizując zadania ustawowe Urząd KNF publikuje raport dotyczący sytuacji finansowej domów maklerskich.

1 Podstawowe informacje o rynku domów maklerskich

1.1 Ogólna charakterystyka

Na koniec 2020 r. działalność maklerską w Polsce prowadziło 36 domów maklerskich.

W 2020 r. zezwolenie na prowadzenie usług maklerskich otrzymał jeden podmiot, który do 31.12.2020 r. nie rozpoczął działalności maklerskiej (Fair Place Finance S.A.). Ponadto dwóm domom maklerskim uchylono zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej na wniosek podmiotu. RDM Wealth Management S.A. oraz Alfa Dom Maklerski S.A. W obu przypadkach przyczyną złożenia wniosku

o uchylene licencji była narastająca strata netto oraz brak perspektyw na odzyskanie rentowności w dającym się przewidzieć terminie. W 2020 r. działalność maklerską rozpoczął jeden podmiot, który uzyskał zezwolenie w 2019 r. - Chatham Financial Europe Sp. z o.o.

Polskie domy maklerskie prowadzą również działalność zagraniczną. Jednocześnie domów maklerskich notyfikowało działalność w innych krajach bez formy oddziału, trzy podmioty posiadają zagraniczne oddziały.

1.2 Informacje dotyczące danych finansowych wykorzystanych w raporcie

Podstawę oceny kondycji finansowej sektora domów maklerskich stanowią informacje przekazywane do Komisji Nadzoru Finansowego przez domy maklerskie w sprawozdaniach miesięcznych (MDF)¹ oraz raporty, które prezentują dane dotyczące spełniania norm adekwatności kapitałowej przez domy maklerskie (raporty COREP).

Zamieszczone dane porównawcze z roku ubiegłego z zakresu bilansu oraz rachunku zysków i strat pochodzą z jednostkowych zbadanych sprawozdań finansowych sporządzonych za 2019 r., a w przypadku podmiotów sporządzających sprawozdania finansowe zgodnie z MSR/MSSF, z raportów uzupełniających - informacji o wybranych danych finansowych, stanowiących zestawienie danych z zakresu

bilansu oraz rachunku zysków i strat w układzie właściwym dla polskich standardów rachunkowości.

W raporcie znajdują się również informacje pochodzące z raportów bieżących informujących o naruszeniu norm adekwatności kapitałowej przez domy maklerskie, dane z kwartalnych sprawozdań z działalności sprzedażowej oraz sprawozdań w zakresie rachunków klientów przekazywanych przez biura maklerskie.

Z uwagi na niespójność okresów sprawozdawczych, z prezentowanych danych bilansowych i rachunku zysków i strat został wyłączony jeden dom maklerski, który przyjął za rok obrotowy okres od 1 kwietnia do 31 marca, jednocześnie jego wielkość mierzona

¹ Dane za 2020 r. nie badane przez biegłego rewidenta, mogą podlegać późniejszym korektom.

sumą bilansową² nie jest istotna dla obrazu rynku domów maklerskich.

Dane finansowe wykorzystane w raporcie odnoszą się co do zasady do wszystkich domów maklerskich prowadzących działalność wg stanu na ostatni dzień roku, którego dotyczą

prezentowane dane. W niektórych przypadkach, dla lepszego zobrazowania tendencji w sektorze, przedstawiono dodatkowo zagregowane dane uwzględniające wyłącznie domy maklerskie, które prowadziły działalność według stanu na koniec 31.12.2020 r.

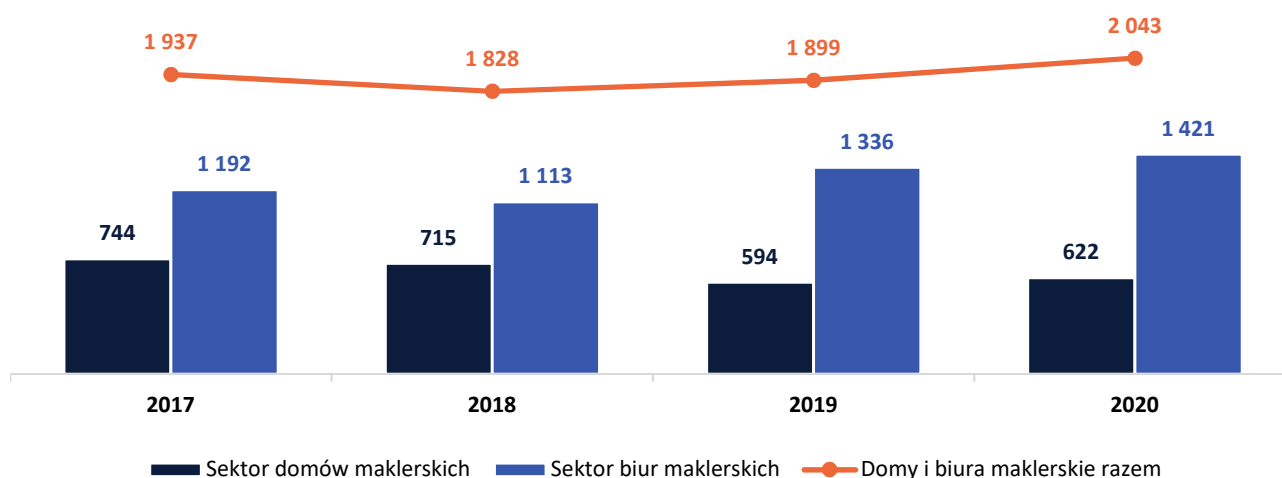
1.3 Liczba rachunków

Na dzień 31 grudnia 2020 r. domy maklerskie prowadziły 621 700 rachunków instrumentów finansowych³, co oznaczało wzrost o 4,6% w stosunku do roku poprzedniego, kiedy liczba ta wynosiła 594 294. Działalność tego ro-

dzaju prowadziło 17 domów maklerskich. Należy zwrócić uwagę, iż mamy do czynienia z odwróceniem trwającego od kilku lat trendu spadkowego w zakresie liczby prowadzonych rachunków instrumentów finansowych.

Na koniec 2020 r. domy maklerskie prowadziły 621,7 tys. rachunków klientów

Wykres 1. Liczba prowadzonych rachunków klientów w domach i biurach maklerskich w latach. 2017 -2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych domów maklerskich oraz sprawozdań w zakresie rachunków klientów

Analizując jedynie dane domów maklerskich, które prowadziły działalność na koniec 2020 r., należy wskazać, że

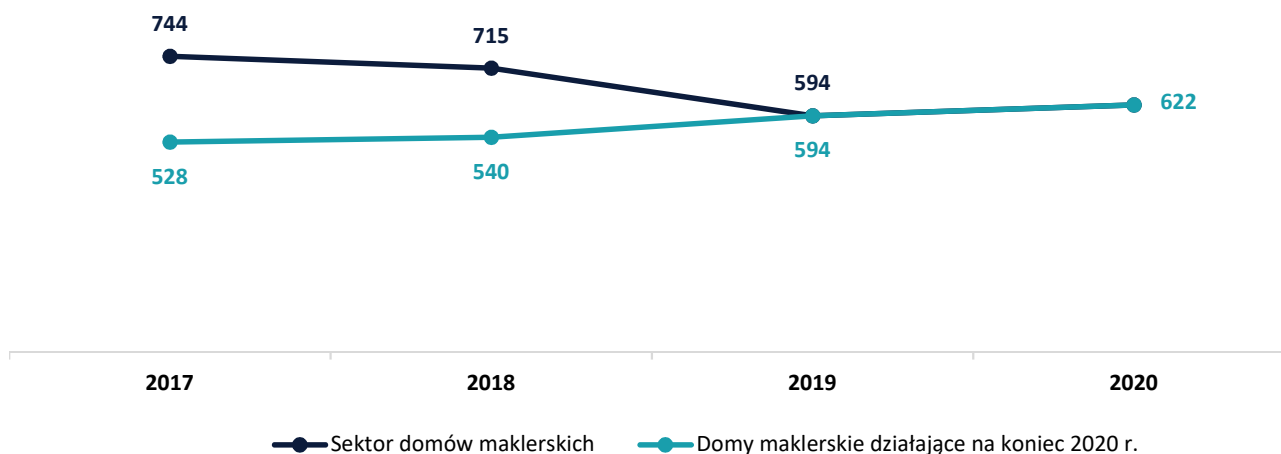
liczba rachunków klientów tych podmiotów systematycznie rosła z poziomu 528 tys. na koniec 2017 r. do

² Zgodnie z danymi na 31.12.2020 r. suma bilansowa stanowiła około 0,05% sumy bilansowej sektora domów maklerskich.

³ Przez rachunki klientów należy rozumieć zarówno rachunki papierów wartościowych jak i rachunki innych instrumentów finansowych.

poziomu prawie 622 tys. rachunków na koniec 2020 r.

Wykres 2. Liczba prowadzonych rachunków klientów przez domy prowadzące działalność na koniec 2020 r. w latach 2017 – 2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych domów maklerskich

Wzrost liczby rachunków prowadzonych przez domy maklerskie należy powiązać ze zwiększonym zainteresowaniem inwestycjami na rynku kapitałowym, które wynika z chęci poszukiwania ponadprzeciętnych stóp zwrotu

w otoczeniu niskich stóp procentowych. W szczególności tendencja ta jest widoczna wśród podmiotów aktywnych na rynku Forex.

1.4 Aktywa klientów na rachunkach

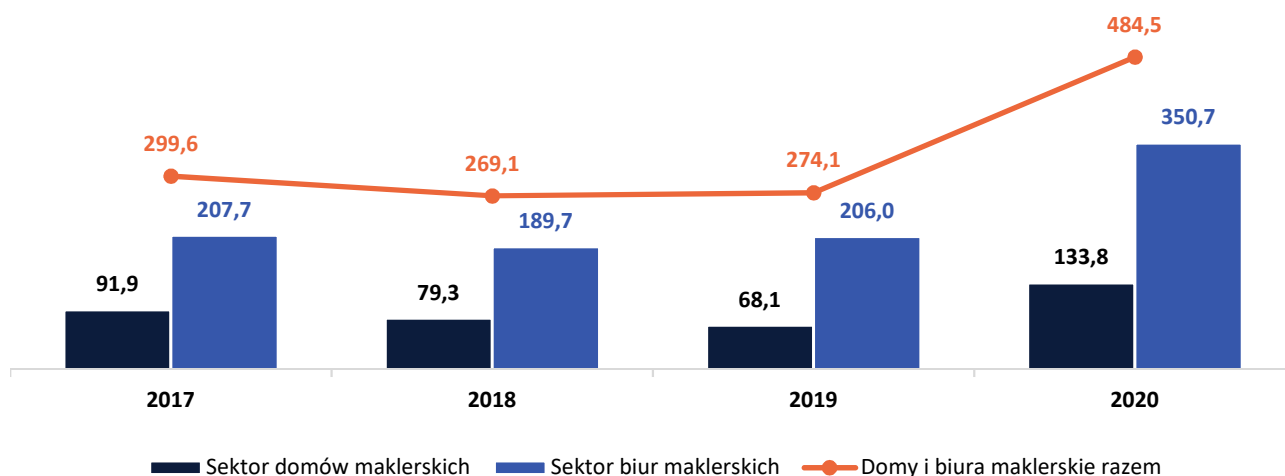
W 2020 r. 20 podmiotów przechowywało instrumenty finansowe lub środki pieniężne klientów.

W 2020 roku zanotowano skokowy wzrost aktywów klientów na rachunkach w sektorze firm inwestycyjnych (domów oraz biur maklerskich), a ich wartość osiągnęła 484,5 mld zł wobec 274,1 mld zł w roku poprzednim. W porównaniu do końca 2019 r. wartość aktywów klientów na rachunkach

w sektorze biur maklerskich wzrosła o 70,26% a w sektorze domów maklerskich o 96,63%. Wzrost wartości aktywów klientów biur maklerskich wynikał ze zwiększonego zainteresowania klientów indywidualnych inwestowaniem na rynku kapitałowym. W przypadku domów maklerskich wzrost związany był głównie z indywidualną sytuacją kilku podmiotów.

W 2020 r. nastąpił znaczny wzrost aktywów klientów na rachunkach

Wykres 3. Wartość aktywów klientów na rachunkach w domach i biurach maklerskich w latach 2017 – 2020 (w mld zł)

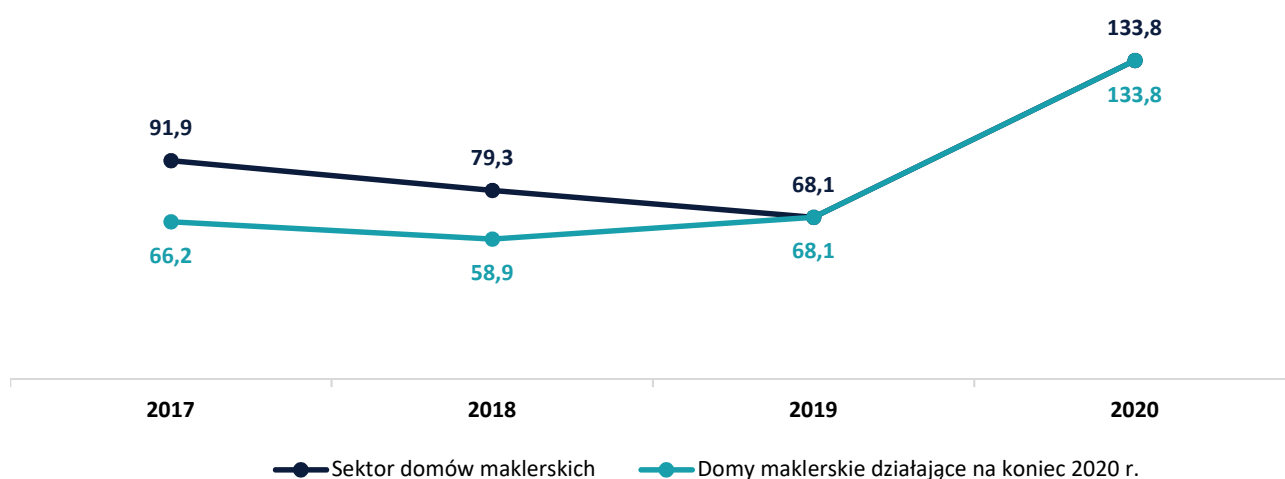

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych domów maklerskich oraz sprawozdań w zakresie rachunków klientów

Na dzień 31 grudnia 2020 r. na rachunkach klientów w domach maklerskich przechowywane były instrumenty finansowe o wartości 127,5 mld zł. Na

rachunkach pieniężnych znajdowały się środki pieniężne klientów o wartości 6,3 mld zł. Łączna wartość tych aktywów wyniosła 133,8 mld zł.

Wykres 4. Wartość aktywów klientów na rachunkach w domach maklerskich w latach 2017-2020 (w mld zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych domów maklerskich

Wartość aktywów klientów na rachunkach prowadzonych przez podmioty, które aktualnie istnieją na rynku domów maklerskich począwszy od 2018

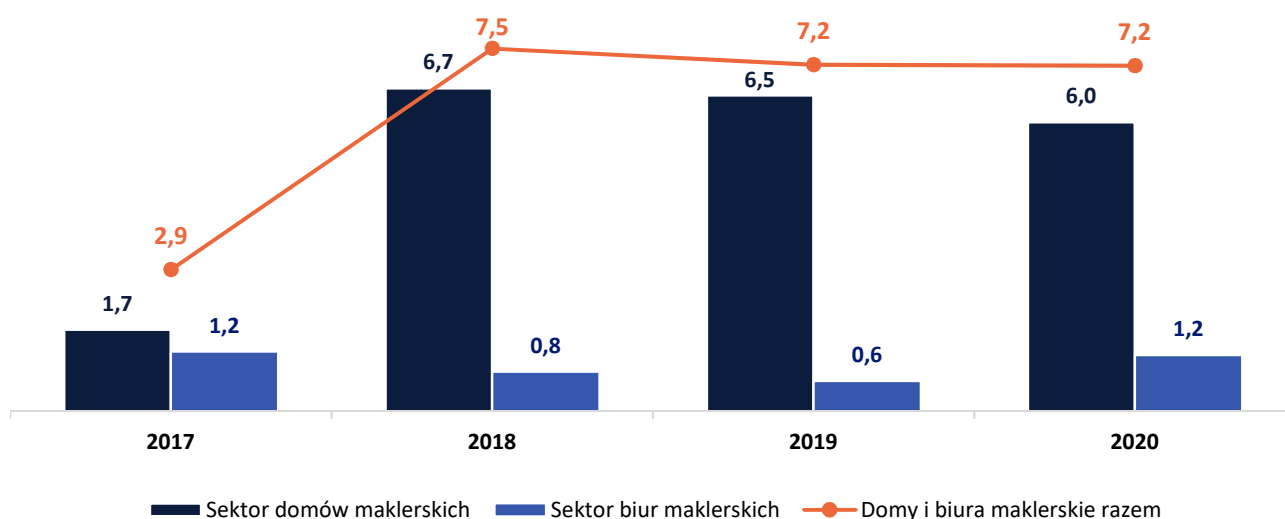
r., wzrastała w ujęciu rok do roku, a w trakcie ostatniego roku wartość ta wzrosła niemal dwukrotnie.

1.5 Aktywa klientów w zarządzaniu

Na koniec 2020 r. działalność polegającą na zarządzaniu portfelami, w skład których wchodzi jeden lub

większa liczba instrumentów finansowych, prowadziło 11 domów maklerskich. Podmioty te zarządzały aktywami o łącznej wartości ok. 6 mld zł.

Wykres 5. Wartość aktywów w zarządzaniu w domach i biurach maklerskich w latach 2017 – 2020 (w mld zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych domów maklerskich oraz sprawozdań w zakresie rachunków klientów

Wartość aktywów w zarządzaniu przez domy maklerskie oraz biura maklerskie w latach 2018-2020 r. utrzymywała się na stabilnym poziomie. W tym zakresie widoczna jest znaczna

przewaga wartości aktywów w zarządzaniu domów maklerskich nad aktywami zarządzanymi przez biura maklerskie.

Stabilny poziom aktywów w zarządzaniu w porównaniu do poprzedniego roku

2 Wyniki finansowe i rentowność domów maklerskich

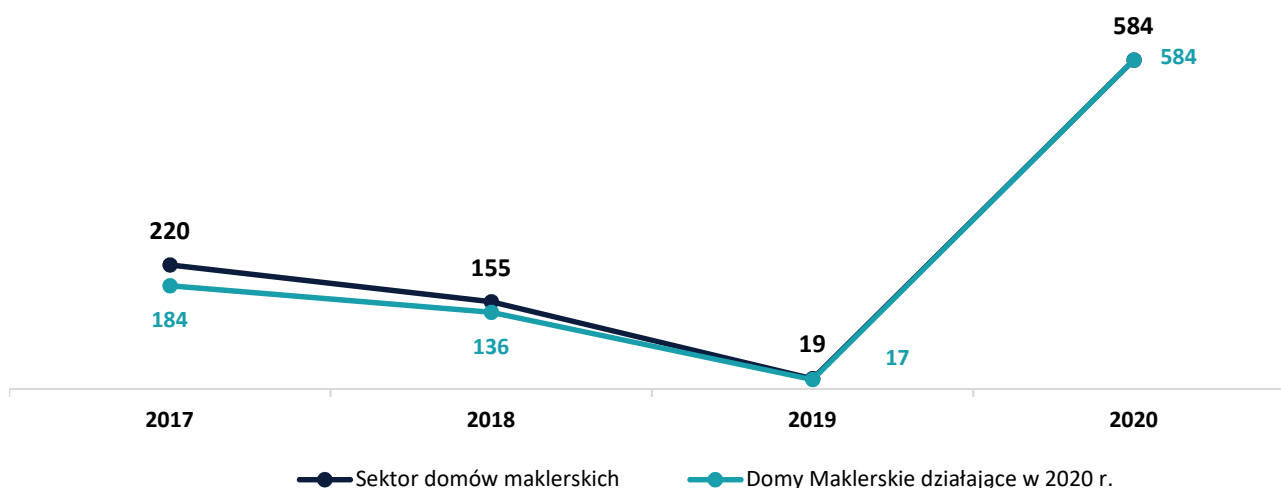
2.1 Wyniki finansowe sektora domów maklerskich

W 2020 r. sektor domów maklerskich zanotował wzrost zysku netto o ponad 3000% w porównaniu do poprzedniego roku, w którym to jednak zysk netto sektora był rekordowo niski. Zysk netto sektora domów maklerskich w 2020 r. był również kilkukrotnie wyższy niż w latach 2017 oraz

2018. Taką sytuację należy powiązać z dużym poziomem zmienności cen na rynkach finansowych związanym z wybuchem epidemii SARS-CoV2, a także z otoczeniem niskich stóp procentowych, które motywowało inwestorów do poszukiwania na rynku kapitałowym ponadprzeciętnych stóp zwrotu.

Wzrost zysku netto sektora domów maklerskich

Wykres 6. Wyniki finansowe netto domów maklerskich w latach 2017 – 2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

Istotny wpływ na wzrost zysku netto sektora domów maklerskich w 2020 r. miał ponad 3-krotny wzrost zysku osiągniętego z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu. W tej kategorii mieszczą się głównie przychody domów maklerskich aktywnych na rynku Forex.

Podobnie, jak w latach poprzednich, sektor zanotował w 2020 r. stratę z podstawowej działalności operacyjnej w wysokości 261 mln zł, co oznacza jednak zmniejszenie poziomu tej straty o 3% w porównaniu do roku poprzedniego.

Tabela 1. Wyniki finansowe sektora domów maklerskich w 2019 i 2020 r. (w tys. zł)

Zyski	2019	2020	Zmiana wartości zysku 2020/2019
Zysk (strata) z działalności podstawowej	-268 959,9	-261 020,0	2,95%
Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	299 265,6	945 807,6	216,04%
Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do terminu zapadalności	483,0	446,2	-7,62%
Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	-10 518,3	11 727,8	211,50%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	19 196,8	701 650,5	3 555,05%
Zysk (strata) brutto	47 227,6	714 857,6	1 413,64%
Zysk (strata) netto	18 933,8	584 424,1	2 986,68%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

Wynik finansowy sektora domów maklerskich wzrósł o 565,5 mln zł w 2020 r. w stosunku do roku poprzedniego.

Największy wpływ na łączny wynik sektora domów maklerskich miał zysk wygenerowany z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do

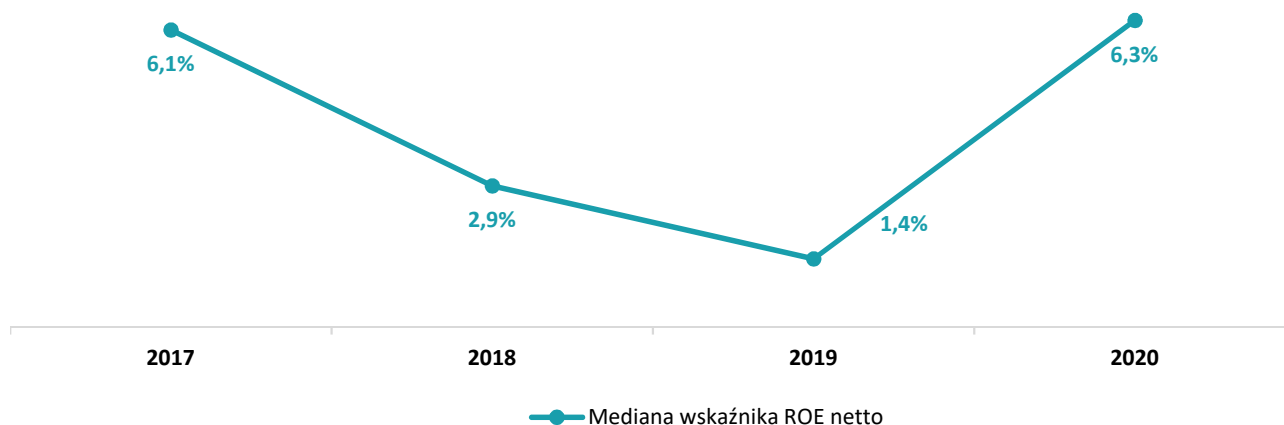
obrotu. W tej kategorii mieszczą się wyniki osiągnięte przez domy maklerskie w związku z zawieraniem na rachunek własny transakcjami na instrumentach finansowych, w szczególności wyniki z tytułu transakcji zawieranych przez podmioty aktywne na rynku Forex..

2.2 Rentowność domów maklerskich

Wśród 36 domów maklerskich prowadzących działalność w 2020 r. 24 podmioty osiągnęły zysk, a 12 podmiotów odnotowało stratę. W roku 2019 23 podmioty zakończyły rok obrotowy z zyskiem, a 14 podmiotów poniosło stratę. Poprawę wyników netto odnotowano w 23 domach maklerskich.

Wyższa niż w roku poprzednim była również mediana wskaźnika ROE domów maklerskich, która w 2020 r. wyniosła 6,3%. Była to najwyższa mediana wartości tego wskaźnika odnotowana w ostatnich latach. Dzięki zwiększonej aktywności inwestorów w 2020 r. domy maklerskie były w stanie osiągnąć wyższe zyski i większy zwrot z kapitału niż w latach poprzednich.

Wykres 7. Mediana wskaźnika ROE netto sektora domów maklerskich w latach 2017 -2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

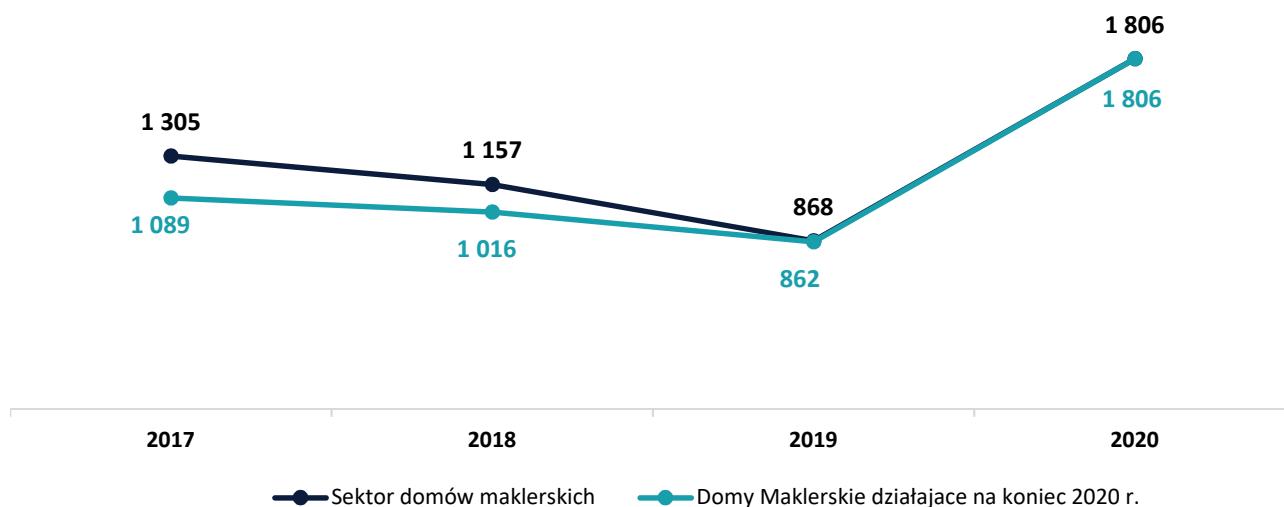
3 Przychody i koszty domów maklerskich

3.1 Struktura i dynamika przychodów

Przychody ogółem sektora domów maklerskich w 2020 r. względem roku 2019 wzrosły o 108,6%. W latach 2017-2019 mogliśmy zaobserwować

trend spadkowy przychodów ogółem w sektorze.

Wykres 8. Przychody ogółem w sektorze domów maklerskich w latach 2017-2020

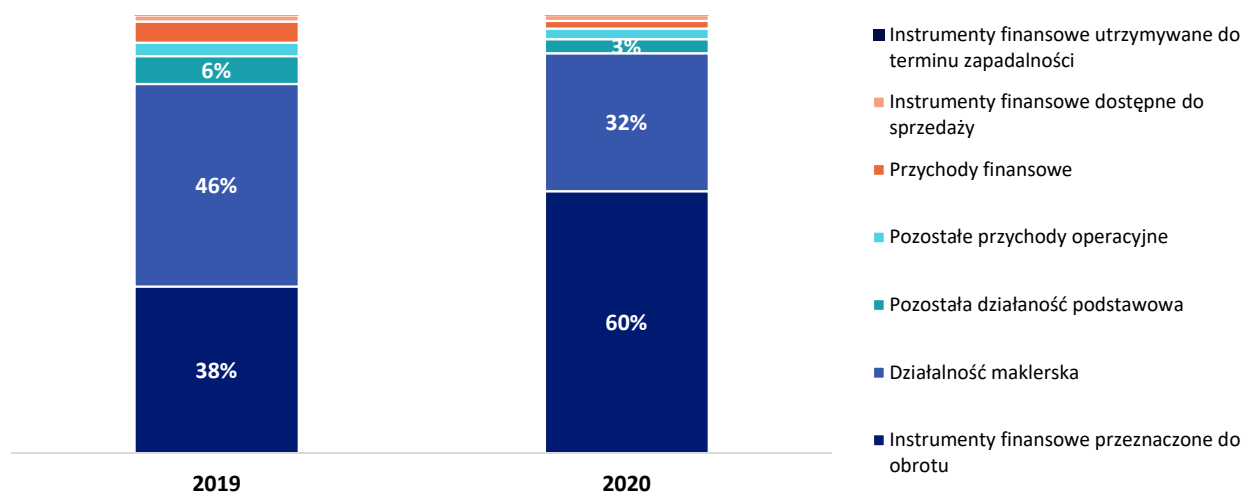

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

Przychody wynikające z operacji na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu były kategorią, której udział w strukturze przychodów ogółem wzrósł z 38% do 60% w porównaniu do 2019 r. Wzrost ten był związany

z większą dynamiką wzrostu w tej kategorii przychodów w porównaniu do pozostałych kategorii. Udział pozostałych kategorii przychodów w przychodach ogółem zmalał.

Wykres 9. Udział poszczególnych grup przychodów w przychodach ogółem.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

Tabela 2. Wielkość, struktura i dynamika przychodów sektora domów maklerskich (dane w tys. zł).

Przychody	2019		2020		Zmiana wartości przychodów 2020/2019
	Wartość	Udział w przychodach ogółem	Wartość	Udział w przychodach ogółem	
1) Przychody z działalności podstawowej, w tym:	456 114	52,6%	628 395	34,7%	37,8%
a) przychody z działalności maklerskiej	401 456	46,3%	570 120	31,5%	42,0%
b) przychody z pozostałej działalności podstawowej	54 658	6,3%	58 275	3,2%	6,6%
2) Przychody z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	330 053	38,0%	1 081 958	59,8%	227,8%
3) Przychody z instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	490	0,1%	453	0,0%	-7,6%
4) Przychody z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	12 151	1,4%	23 492	1,3%	93,3%
5) Pozostałe przychody operacyjne	26 618	3,1%	43 344	2,4%	62,8%
6) Przychody finansowe	42 192	4,9%	32 065	1,8%	-24,0%
Przychody ogółem	867 618	100,0%	1 809 706	100,0%	108,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

Wzrost aktywności klientów na rynku kapitałowym znalazł odzwierciedlenie w istotnym wzroście przychodów z działalności podstawowej osiągniętych przez domy maklerskie. Przychody te wzrosły rok do roku o 37,8% osiągając wartość 628,4 mln zł.

Jednak największy wzrost przychodów odnotowano w kategorii przychody z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, których wartość wzrosła o 227,8% w porównaniu do

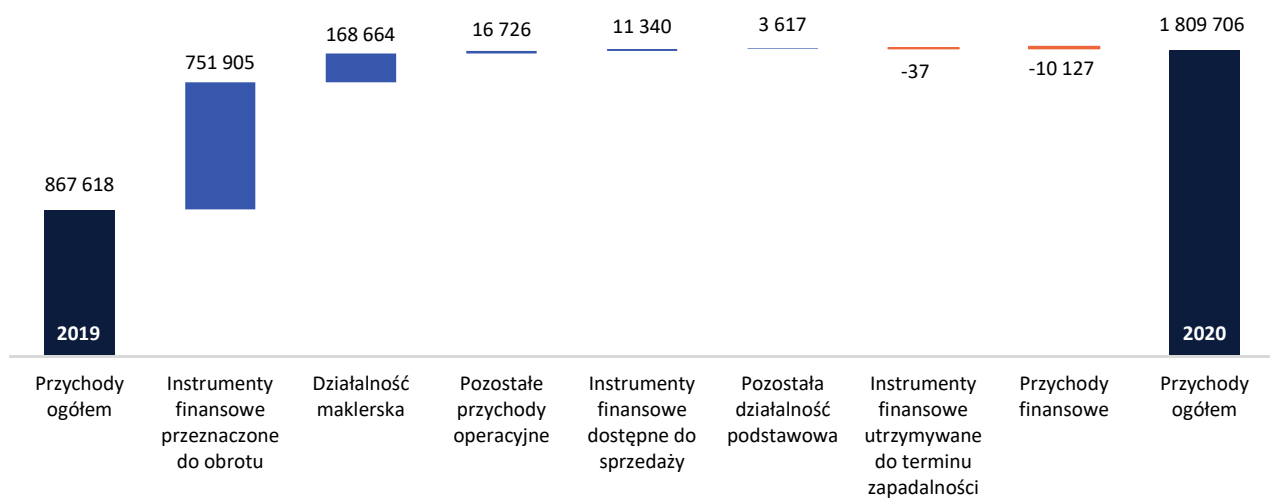
2019 r., co związane jest ze zwiększoną aktywnością klientów na rynku Forex.

Wzrost przychodów dla tych kategorii przyczynił się w największym stopniu do wzrostu o 108,6% kwoty przychodów ogółem w sektorze, do kwoty 1 809,7 mln zł.

Wpływ zmian wartości przychodów z poszczególnych grup na zmianę wartości przychodów ogółem w sektorze domów maklerskich w 2020 r. w stosunku do 2019 r. przedstawia wykres 10.

Wzrost przychodów ogółem o 108,6% głównie dzięki wzrostowi przychodów z działalności podstawowej i przychodów z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu

Wykres 10. Zmiana wartości przychodów z poszczególnych grup sektora domów maklerskich w 2020 r. w stosunku do 2019 r. (dane w tys. zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

Kategorią przychodów domów maklerskich, której wartość zauważalnie spadła (o 24%) były przychody finan-

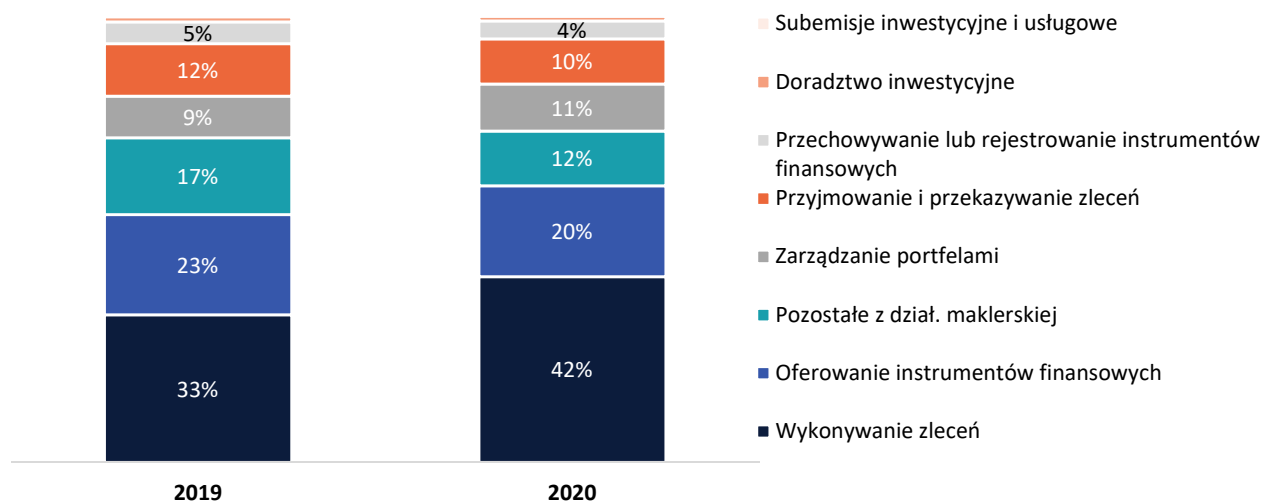
sowe, co można powiązać ze zmniejszeniem oprocentowania środków pieniężnych utrzymywanych przez domy maklerskie w bankach.

Tabela 3. Wielkość, struktura i dynamika przychodów z działalności maklerskiej w 2020 i 2019 r. (dane w tys. zł)

Przychody z działalności maklerskiej	2019		2020		Zmiana wartości przychodów 2020/2019
	Wartość	Udział w przychodach z działalności maklerskiej ogółem	Wartość	Udział w przychodach z działalności maklerskiej ogółem	
a) z tytułu przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych	47 199	11,8%	57 849	10,1%	22,6%
b) z tytułu wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, na rachunek dającego zlecenie	132 807	33,1%	237 532	41,7%	78,9%
c) z tytułu zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych	37 448	9,3%	60 051	10,5%	60,4%
d) z tytułu doradztwa inwestycyjnego	4 705	1,2%	5 213	0,9%	10,8%
e) z tytułu oferowania instrumentów finansowych	90 416	22,5%	116 071	20,4%	28,4%
f) z tytułu świadczenia usług w wykonywaniu zawartych umów o subemisję inwestycyjne i usługowe lub zawierania i wykonywania innych umów o podobnym charakterze, jeżeli ich przedmiotem są instrumenty finansowe	60	0,0%	0	0,0%	-100,0%
g) z tytułu przechowywania lub rejestrowania instrumentów finansowych, w tym prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków zbiorczych, oraz prowadzenia rachunków pieniężnych	19 602	4,9%	23 067	4,0%	17,7%
h) pozostałe	69 218	17,2%	70 336	12,3%	1,6%
Przychody z działalności maklerskiej ogółem	401 456	100,0%	570 120	100,0%	42,0%

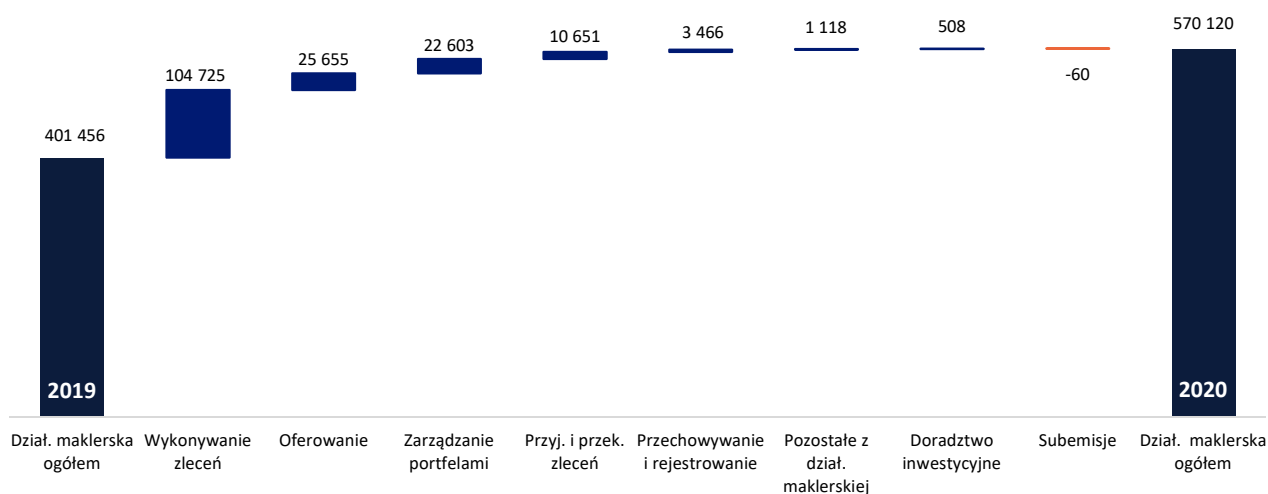
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych.

Wykres 11. Udział poszczególnych grup przychodów z działalności maklerskiej w 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

Wykres 12. Zmiana wartości przychodów z działalności maklerskiej z poszczególnych grup w 2020 r. w stosunku do 2019 r. (dane w tys. zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

W 2020 r. dynamika wzrostu przychodów z działalności maklerskiej wyniosła 42,0%. Najbardziej wzrosły przychody z tytułu wykonywania zleceń, które były również najistotniejszą ka-

tegorią przychodów z działalności maklerskiej. Przychody z tego tytułu wyniosły 237,5 mln zł oraz odpowiadały za 41,7% wszystkich przychodów z działalności maklerskiej i wzrosły rok

do roku o 78,9% - najwięcej ze wszystkich rodzajów przychodów z działalności maklerskiej.

Wzrost przychodów z tego tytułu oraz z tytułu przyjmowania i przekazywania zleceń wynika ze zwiększonych obrotów na GPW wynoszących 311 124 mln zł w roku 2020 przy 195 266 mln zł w roku 2019.

Innymi kategoriami przychodów z działalności maklerskiej, dla których zanotowano istotny wzrost, są przychody z tytułu oferowania instrumentów finansowych oraz z tytułu zarządzania portfelami.

Wartość przychodów z oferowania instrumentów finansowych wzrosła w 2020 r. o 28,4% względem roku poprzedniego osiągając wartość 116,1

mln zł. Większe przychody z oferowania instrumentów finansowych wynikają bezpośrednio z większej aktywności emitentów w 2020 r. w porównaniu do roku poprzedniego. W 2020 r. przeprowadzono 695 ofert różnych instrumentów finansowych, natomiast w 2019 r. było to 526 ofert różnych instrumentów finansowych zareportowanych w ramach działalności sprzedażowej przez domy maklerskie i biura maklerskie.

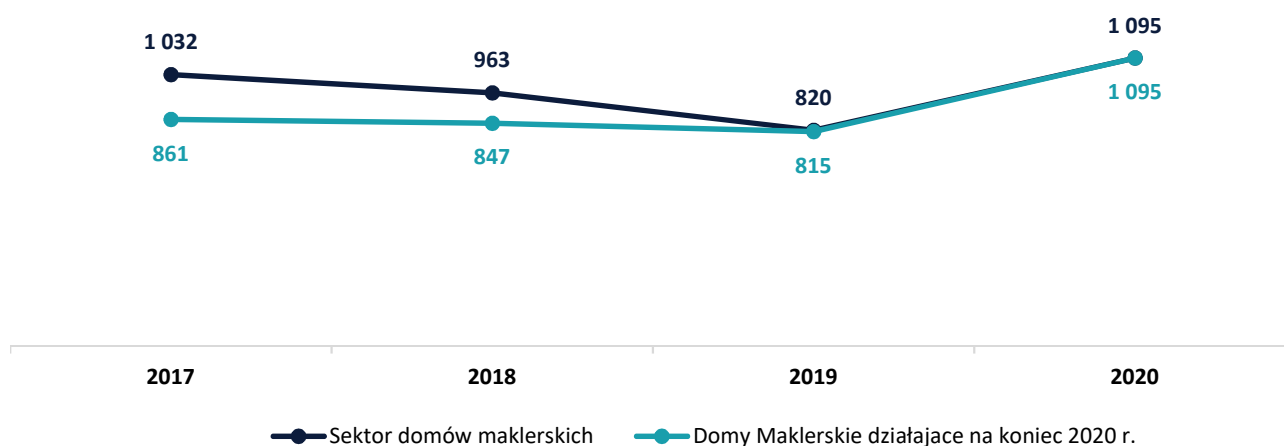
Wartość przychodów z tytułu zarządzania aktywami wzrosła w ujęciu rocznym o 60,4% pomimo spadku łącznej wartości aktywów w zarządzaniu w porównaniu do poprzedniego roku. Wynikało to przede wszystkim ze wzrostu marży osiągniętej z zarządzania aktywami.

3.2 Struktura i dynamika kosztów

Podobnie jak w przypadku przychodów wartość kosztów w 2020 r. zwiększyła się w porównaniu do poprzedniego roku. Stanowiło to odwrócenie

nieznacznej tendencji spadkowej występującej w poprzednich latach.

Wykres 13. Koszty ogółem w latach 2017 – 2020 w sektorze domów maklerskich (w mln zł)

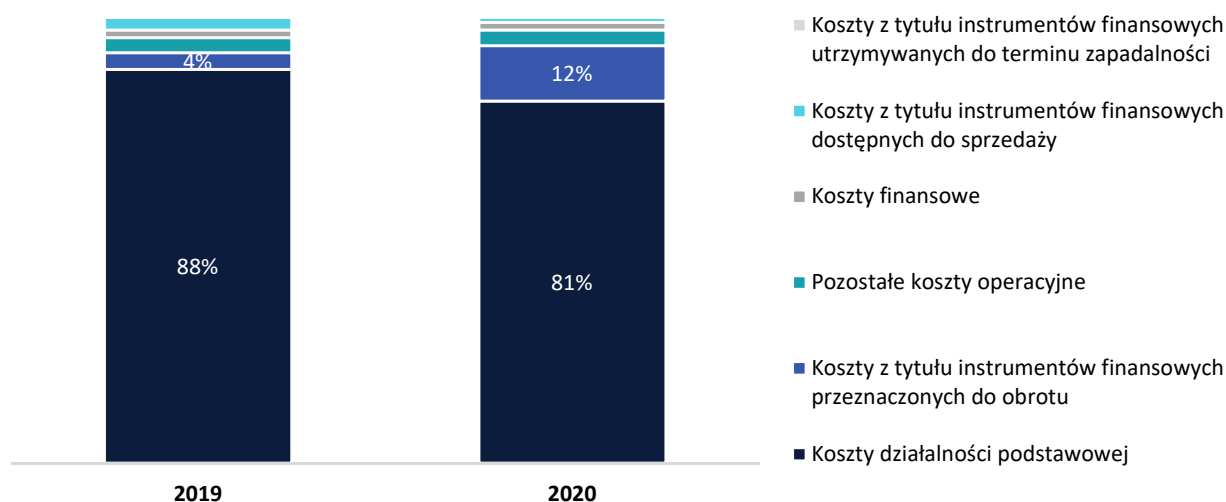

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

W dalszym ciągu najistotniejszą pozycję kosztową dla domów maklerskich stanowiły koszty działalności maklerskiej. W tej kategorii kosztów podmioty wykazują m.in. wynagrodzenia pracowników, koszty usług obcych, utrzymanie budynków. Wartość tego typu kosztów stanowiła 81% wszystkich kosztów wykazywanych przez

domy maklerskie. 12% ogółu kosztów wynikało z kosztów z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu. W pozycji tej domy maklerskie wykazują straty poniesione w ramach obrotu instrumentami finansowymi na rachunek własny.

Wykres 14. Udział poszczególnych grup kosztów w kosztach ogółem.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

Tabela 4. Wielkość, struktura i dynamika kosztów sektora domów maklerskich w 2020 i 2019 r. (dane w tys. zł)

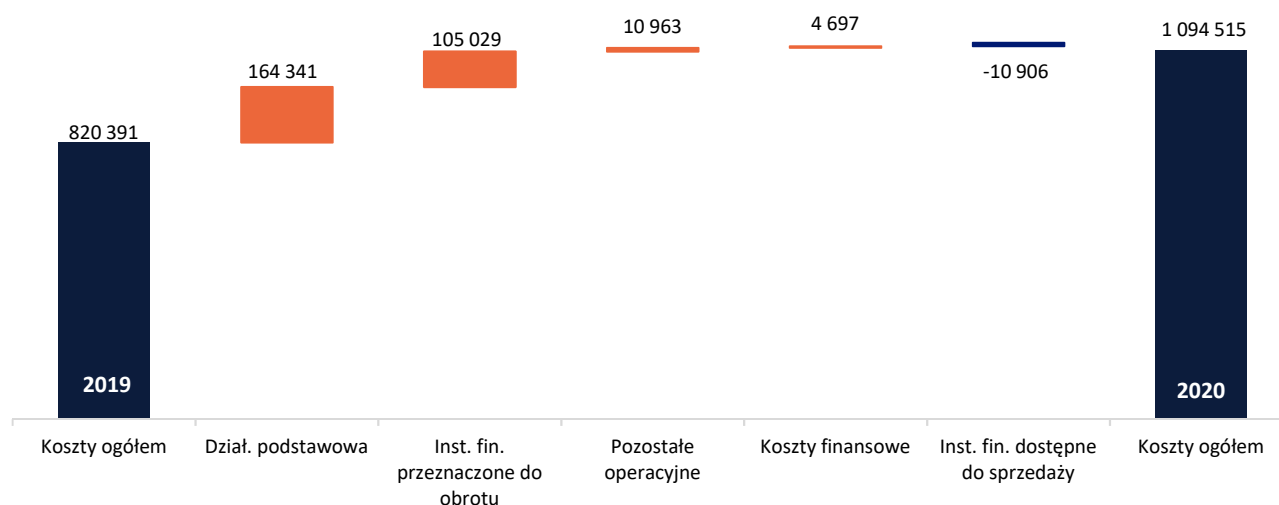
Koszty	2019		2020		Zmiana wartości kosztów 2020/2019
	Wartość	Udział w kosztach ogółem	Wartość	Udział w kosztach ogółem	
1) Koszty działalności podstawowej	725 074	88,4%	889 415	81,3%	22,7%
2) Koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	30 787	3,8%	135 817	12,4%	341,1%
3) Koszty z tytułu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	7	0,0%	7	0,0%	-3,2%
4) Koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	22 670	2,8%	11 764	1,1%	-48,1%
5) Pozostałe koszty operacyjne	27 692	3,4%	38 655	3,5%	39,6%
6) Koszty finansowe	14 161	1,7%	18 858	1,7%	33,2%
Koszty ogółem	820 391	100,0%	1 094 515	100,0%	33,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

W 2020 r. koszty ogółem wzrosły rok do roku o 33,4%. Spowodowane było to w głównej mierze wzrostem kosztów z działalności podstawowej, które rok do roku wzrosły o 22,7%, a także

kosztów z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, których dynamika rok do roku wyniosła 341,1%.

Wykres 15. Zmiana wielkości kosztów z poszczególnych grup w 2020 r. w stosunku do 2019 r. w sektorze domów maklerskich. (dane w tys. zł)

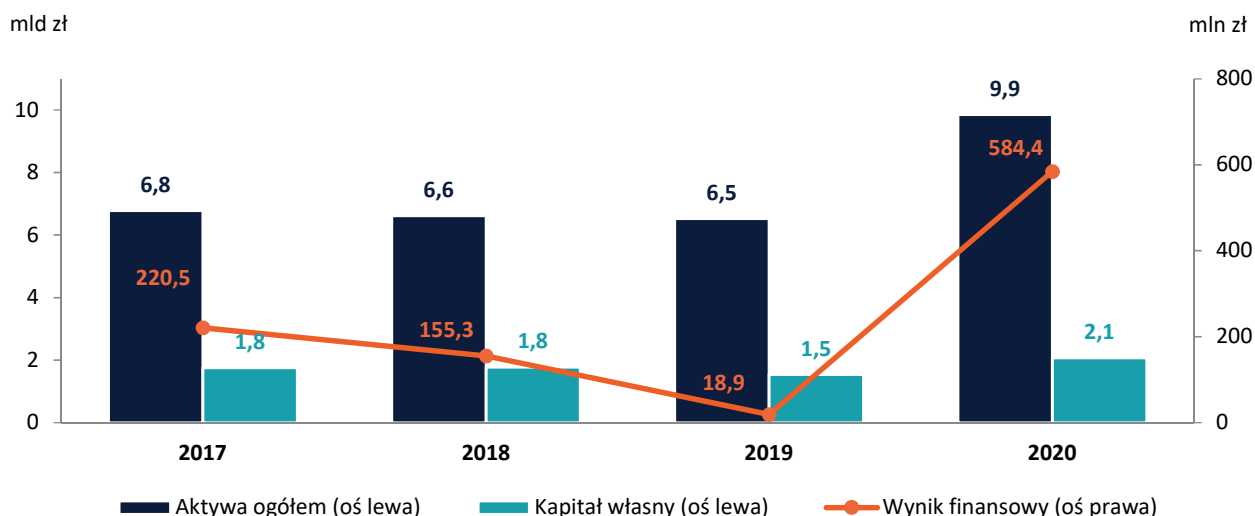
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

4 Aktywa ogółem i kapitał własny

Na koniec 2020 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła zarówno wartość aktywów ogółem (o 50,83%) jak i kapitałów własnych sektora domów maklerskich (o 34,41%). Na tak znaczący wzrost kapitałów własnych wpływ miał wysoki poziom zysku netto osiągnięty w 2020 r. przez domy maklerskie. Na wzrost wartości aktywów ogółem poza wzrostem zysku

netto miała wpływ wyższa niż w latach poprzednich aktywność inwestorów, która wpłynęła na wyższy poziom zobowiązań wobec klientów wykazywanych w bilansie przez domy maklerskie. W latach 2017 -2019 obie te wielkości było stosunkowo stabilne a ich zmiana rok do roku była nieznacząca.

Wykres 16. Kapitał własny, aktywa ogółem i wynik finansowy netto w latach 2017 – 2020 domów maklerskich

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań miesięcznych oraz jednostkowych zbadanych rocznych sprawozdań finansowych

Należy wskazać, że w przypadku domów maklerskich prowadzących rachunki pieniężne klientów, aktywa

ogółem obejmują także środki pieniężne klientów zgromadzone na rachunkach bankowych.

5 Normy adekwatności kapitałowej.

Na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. U. UE Nr L 176 z dnia 27 czerwca 2013 r. z późn. zm.; dalej: CRR) domy maklerskie są obowiązane do utrzymywania:

- współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie nie niższym niż 4,5%,
- współczynnika kapitału Tier I na poziomie nie niższym niż 6%,

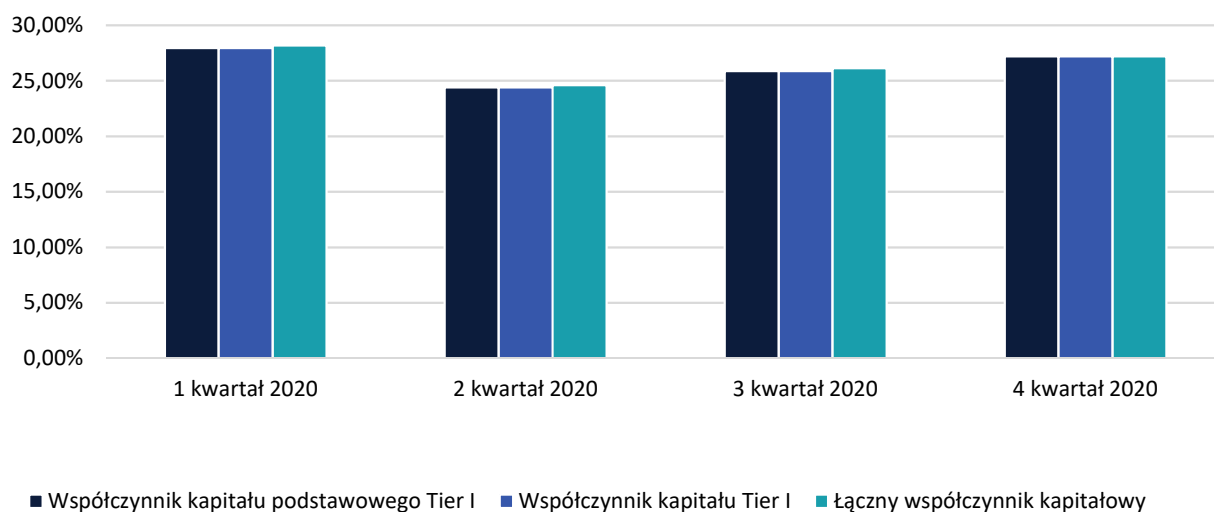
- łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 8%.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami trzy domy maklerskie z uwagi na zakres prowadzonej działalności, nie są objęte normami adekwatności kapitałowej na podstawie CRR.

Średni poziom wskaźników adekwatności kapitałowej utrzymywał się na koniec każdego kwartału 2020 r. na bezpiecznym poziomie oscylującym w granicach 24-28%.

Średni poziom współczynników adekwatności kapitałowej kształtował się na bezpiecznym poziomie 24-28%

Wykres 17. Współczynniki adekwatności kapitałowej sektora domów maklerskich w poszczególnych kwartałach 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów kwartalnych (COREP)

Współczynnik kapitału podstawowego Tier I rozumiany jest jako procentowy udział sumy kapitału podstawowego Tier I wszystkich domów maklerskich w sumie łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko wszystkich domów maklerskich. Współczynnik kapitału Tier I rozumiany jest jako procentowy udział sumy kapitału Tier I wszystkich domów maklerskich w sumie łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko wszystkich domów maklerskich. Łączny współczynnik kapitałowy rozumiany jest jako procentowy udział funduszy własnych wszystkich domów maklerskich w sumie łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko wszystkich domów maklerskich.

Współczynniki kapitałowe sektora domów maklerskich jako ogółu w 2020 r. kształtowały się powyżej wymaganych poziomów. 99% funduszy własnych sektora domów stanowił kapitał podstawowy Tier I. W 2020 r. 4 domy ma-

klerskie naruszały wymagany minimalny poziom współczynników kapitałowych określonych w CRR.

Domy maklerskie, w zakresie adekwatności kapitałowej, zobowiązane są do przestrzegania wymogów kapitałowych wynikających z CRR, jak również z ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zgodnie z art.110e ust. 2 tej ustawy fundusze własne domu maklerskiego, który posiada zezwolenie na nabywanie instrumentów finansowych na rachunek własny, subemisje inwestycyjne i usługowe, lub prowadzenie rachunków instrumentów finansowych, powinny kształtować się na poziomie nie niższym niż poziom kapitału wewnętrznego.

W 2020 r. nie odnotowano naruszeń w zakresie wymaganego poziomu kapitału wewnętrznego.

Zgodnie z art. 93 CRR fundusze własne domu maklerskiego nie mogą spaść poniżej wymaganego poziomu kapitału założycielskiego.

Zgodnie z art. 98 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi kapitał założycielski domu maklerskiego wynosi co najmniej równowartość w złotych kwoty 125 000 euro, z zastrzeżeniem, że w przypadku:

- domów maklerskich, które nie prowadzą rachunków papierów wartościowych, derywatów, zbiorczych i pieniężnych wymóg ten wynosi równowartość w złotych kwoty 50 000 euro,
- domów maklerskich, które nabywają lub zbywają na własny rachunek instrumenty finansowe lub świadczą usługi w wykonywaniu zawartych umów o subemisję inwestycyjne i usługowe, wymóg ten wynosi równowartość w złotych kwoty 730 000 euro.

Współczynnik pokrycia kapitału założycielskiego jest interpretowany jako stosunek funduszy własnych podmiotu do minimalnego poziomu kapitałów założycielskich wynikających z obowiązujących domy maklerskie przepisów. Mediana tego wskaźnika

dla sektora domów maklerskich wyniosła 8,32 i była niższa niż w roku poprzednim, kiedy wyniosła 9,08.

Zgodnie z art. 103a ustawy o obrocie instrumentami finansowymi dom maklerski jest obowiązany utrzymywać przez cały okres swojej działalności poziom sumy kapitału zakładowego w wielkości, w jakiej został wpłacony, kapitału zapasowego, niepodzielnego zysku z lat ubiegłych oraz kapitałów rezerwowych z wyłączeniem kapitału z aktualizacji wyceny, pomniejszonej o niepokrytą stratę z lat ubiegłych oraz o stratę netto bieżącego okresu, w wysokości nie niższej niż poziom minimalnego kapitału założycielskiego domu maklerskiego.

Współczynnik pokrycia kapitału założycielskiego podmiotu jest interpretowany jako stosunek sumy pozycji wymienionych w art. 103a ustawy o obrocie instrumentami finansowymi do minimalnego poziomu kapitałów założycielskich wynikających z obowiązujących domy maklerskie przepisów. Mediana tego wskaźnika dla sektora domów maklerskich wyniosła 12,62 i jest wyższa niż w 2019 r., kiedy wyniosła 11.

Podsumowanie

W 2020 r. był kolejnym rokiem, w którym zaobserwowano zmniejszenie liczby domów maklerskich. Zakończyły działalność maklerską dwa domy maklerskie. W obu przypadkach przyczyną była decyzja właścicieli o braku zamiaru kontynuowania działalności maklerskiej i złożenie wniosku o cofnięcie działalności maklerskiej do Komisji Nadzoru Finansowego.

W 2020 r. rozpoczął działalność maklerską jeden dom maklerski, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej w 2019 r. Ponadto w 2020 r. jeden dom otrzymał licencję na prowadzenie działalności maklerskiej, jednakże nie rozpoczął działalności przed zakończeniem 2020 r.

Sytuacja sektora domów maklerskich w 2020 r. uległa polepszeniu, co wynikało ze znacznego wzrostu przychodów z prowadzonej działalności. Wzrost ten należy powiązać z istotnym zwiększeniem zainteresowania inwestycjami na rynku kapitałowym wśród klientów, co wynikało z otoczenia skrajnie niskich stóp procentowych oraz zwiększonej zmienności cen na rynkach finansowych związanej z wybuchem pandemii SARS-CoV2.

Największy wzrost przychodów można było zaobserwować na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu (w szczególności w zakresie rynku OTC instrumentów pochodnych). Znaczną dynamikę wzrostu odnotowano również w przypadku przychodów z tytułu przyjmowania i przekazywania zleceń oraz przychodów z tytułu wykonywania zleceń. Wzrost przychodów z tego tytułu ma bezpośredni

związek z wyższymi niż rok wcześniej obrotami na giełdzie papierów wartościowych.

W 2020 r. w sektorze domów maklerskich można było zaobserwować nowe tendencje, rozwój funkcji depozytariusza dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych, co wynika z rezygnowania przez banki z pełnienia tej funkcji, a także zwiększanie się aktywów klientów na rachunkach, które wynikało ze zmiany przepisów prawa i wprowadzenia obowiązku dematerializacji i zapisywania na rachunkach papierów wartościowych certyfikatów inwestycyjnych, które wcześniej zapisywane były w ewidencji certyfikatów.

W 2020 r. domy maklerskie wygenerowały również wyższe przychody z tytułu oferowania instrumentów finansowych niż w 2019 r., co szło w parze z istotnie większą liczbą zareportowanych ofert instrumentów finansowych.

Wśród 36 domów maklerskich prowadzących działalność w 2020 r. 24 podmioty osiągnęło zysk a 12 podmiotów poniosło stratę, gdy w roku 2019 były to 23 podmioty, które zakończyły rok obrotowy z zyskiem oraz 14 podmiotów, które wpracowały stratę. Poprawę wyników netto odnotowano w 23 domach maklerskich.

Przed sektorem domów maklerskich w 2021 r. stoi wdrożenie nowych przepisów pakietu IFD/IFR, które są dostosowane do charakteru działalności prowadzonej przez podmioty na rynku domów maklerskich i ryzyk z nimi

związanych, a jednocześnie usuną wymogi, które z punktu widzenia tej działalności były niezasadne.